

A photograph of a community garden. In the foreground, there are several raised garden beds with green plants growing in them. Some beds are supported by wooden trellises. In the background, there are large green trees and a multi-story apartment building with balconies. The sky is clear and blue. A pink rectangular box is overlaid on the center of the image, containing the text 'Mai és tard per aprendre' in purple font.

Mai és tard per aprendre

Educació i formació d'adults a presons

Intervenció en Medi obert

En medi obert la intervenció es du a terme amb tota la xarxa de recursos comunitaris.

Intervenció en l' àmbit de la formació:

Entrevista d'ingrés:

- Presentació del professional i la seva intervenció en el Centre Obert.
- Coneixement del nivell de formació dels interns, les seves vivències i experiències en el àmbit de la formació: a major experiències negatives: fracàs escolar, assetjament, escolar...major resistència a iniciar de nou una proposta formativa.

Avaluació del nivell de formació:

- Aquesta avaluació estava basada en exercicis de vida pràctica del món dels adults.

Entrevista de devolució de l'avaluació i propostes de formació:

- Molt important assenyalar els punts forts i els punts febles dels resultats de l'avaluació.
- Motivar a l'intern. Cal que els professionals tinguin una actitud **pro-activa**.
- Donar uns dies de temps per reflexionar tot el que s'ha abordat en l'entrevista.

Entrevista per fer la derivació als recursos de la xarxa comunitària:

- Important vincular l'intern a recursos en el territori on ell du a terme la seva vida en medi obert.

Seguiments i Valoracions de l'evolució.

Ensenyaments reglats:

- Educació i formació d'adults: en tota la xarxa de centres d' Educació i Formació d'adults.
- Cicles de Formació professional: en centres de Formació Professional.
- Estudis universitaris a distància: UNED. Em coordinava amb el director docent del CP Homes Barcelona.(La Model).

Ensenyaments no reglats:

- Cursos de formació en la xarxa de centres cívics, centres culturals, associacions i fundacions.
- Col·laboració voluntària d'estudiants universitaris d'Enginyeria Química, de la universitat Ramon Llull. Tres dies per setmana venien al Centre Obert de 20:30 a 21:30, a impartir un programa de formació per aquells interns que no tenien disponibilitat per fer formació en el medi comunitari, o a donar reforç a algun intern que cursava formació en centres de la xarxa comunitària i necessitava suport. Malgrat pugui semblar una mica contradictori en medi obert, va esdevenir una experiència molt positiva per l'intercanvi generacional, la motivació dels estudiants i la seva implicació i responsabilitat.

Programa de l'hort Urbà:

Adquisició d'hàbits i desenvolupament de competències.

Coneixements d'horticultura ecològica i aprofitament dels recursos naturals:

- orientació dels crestalls de l'hort: sud/nord per major aprofitament de la llum del sol.
- rotació de conreus.
- aprofitament de l'aigua: reg responsable.
- compostatge. adobs naturals.
- control de plagues per procediments ecològics.

Col·laboració en el manteniment de l'entorn del horts: tasques de jardineria i manteniment.

Bona convivència amb la resta dels usuaris, de les diferents parcel·les del recinte.

Perfil d'usuaris: interns que no podien treballar per edat, incapacitat i, puntualment interns en consum actiu que restaven sancionats al centre obert.

PROGRAMA DE PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA en el CP OBERT 1

El programa de participació comunitària s'inspira en els principis bàsics de la justícia restaurativa (reparar i restaurar el dany causat, de forma directa o indirecta).

Criteris i principis d'actuació:

- La participació comunitària s'acordava a la Junta de tractament quan s'elaborava el PIT de l'intern, tot i que es podia incorporar aquesta àrea en altres moments del pla de treball, però la decisió d'iniciar-la s'havia d'acordar a la Junta de Tractament.
- Els criteris per assignar el programa al PIT d'un intern eren:
  1. Tipus de delictes: Els delictes principals que marcaven la valoració d'un programa de participació comunitària eren: -delicte d'estafa, contra la propietat o similars en els que s'havia obtingut un important benefici econòmic o causat un important perjudici econòmic o social a les víctimes. -delicte contra la seguretat del trànsit, conducció temerària o semblants. -delicte contra la salut pública greu.
  2. Característiques de l'intern: Capacitats personals, responsabilització del delicte.

3.- El tutor informava a l'intern de l'acord de Junta, i el derivava a la pedagoga, que tenia les funcions següents:

- informar i sensibilitzar a l'intern sobre els objectius del programa.
- complementar amb l'intern la fitxa individual.
- fer el primer contacte amb l'entitat col·laboradora.
- fer el seguiment institucional, donar el nom del tutor referent a l'entitat, qui s'encarregava de fer el seguiment individual.

4.- El tutor feia el seguiment individual dels interns, una vegada iniciada la coordinació amb el referent de l'entitat i els tràmits per dur a terme el programa.

Aquest seguiment es feia d'acord amb la freqüència de la valoració del SAM i quedava enregistrada en l'agenda de tractament. Així mateix, el tutor era l'encarregat de donar de baixa l'intern en el programa i informar a la pedagoga.

5.- SAM: l'avaluació del programa quedava enregistrada en l'àrea de reparació. En el cas que hagués la confluència que dos objectius s'havia d'avaluar en la mateixa àrea, es puntuava aquella que donés una puntuació més baixa. Atenent que el màxim de valoració pel pagament de la Responsabilitat Civil era 1/1- 2/2, quan l'intern obtingués aquesta puntuació, es posava directament la puntuació que mereixia segons l'evolució en la participació comunitària.

6.- Selecció de l'activitat:

Preferentment, l'activitat era seleccionada pel propi Centre amb entitats col·laboradores: Hospital Infantil Sant Joan de Déu, Sant Joan de Déu Serveis Socials, Llar La Pau, Banc dels Aliments, Amics de la Gent Gran, TRACE, Stop Accidents entre d'altres.

En el supòsit que fos el propi intern qui hagués seleccionat l'activitat, el tutor indicava a l'intern que havia de comunicar a l'entitat que estava en el Centre Obert, per facilitar el seguiment per part del tutor. El primer seguiment es feia entre un i dos mesos des de que l'intern havia iniciat el programa.

No s'acceptava cap activitat de la que no es pogués fer un seguiment regular com a mínim de: l'assistència i l'actitud.

7.- Implicacions pel règim de vida i beneficis:

En aquells interns que complien els criteris de participació al programa, a més de ser considerat a les avaluacions SAM, la participació en aquest programa era condició necessària, per poder obtenir l'aplicació de l'article 86.4 o la llibertat condicional anticipada.

Per aquells interns que no tenien en el seu PTI aquest programa com objectiu, perquè no es responsabilitzaven del delictes, es seguien els criteris establerts.

Conclusions:

- Mai és tard per aprendre.
- Cal presentar als interns la Formació com una oportunitat per millorar les competències i eines per desenvolupar-se millor.
- Insisteixo en treballar les resistències i les pors que plantegen els interns.
- Motivar, escolta activa, donar temps per reflexionar i ser pro-actiu és important per impulsar la formació en Medi Obert.
- El treball i la formació es complementen, no s'exclouen.
- Quan estem motivats trobem el temps.
- Una bona vinculació amb les escoles d'Educació i Formació d'adults i recursos de la xarxa comunitària, promouen i afavoreixen la reintegració social.
- Cal intervenir perquè la formació dels interns en medi obert es consolidi i segueixi més enllà del temps de la condemna.

Gràcies

M.De Azpiazu